

[Maigaard.]

Der er således en nøje sammenhæng imellem vækst, ressourceknaphed og genbrugsbestræbelserne. Ministerens redegørelse rejser derfor et helt fundamentalt spørgsmål om vækst, som, i alt fald forsøgsvis, må besvares, før redegørelsen om genbrug drøftes mere udførligt. Dette fundamentale spørgsmål kan formuleres således: er bestræbelserne på at skabe et øget organiseret genbrug blot et forsøg på at udskyde det tidspunkt, hvor det ressourcekrævende vækstsamfund brænder sammen? Har vi nået grænserne for vækst? Eller vil det menneskelige snilde og fornuft løse tidens problemer med forurening og knaphed på ressourcer, således at genbrug bliver et hensigtsmæssigt led i en udvikling, vi kan betegne med ord som kvalitativ vækst, dvs. en fremadskridende udvikling, der er under rationel kontrol, og hvor man derfor lægger vægt på menneskelige værdier, på kvalitet?

Det kunne synes, som om det standpunkt, man indtager til ministerens redegørelse, er afhængigt af, om man tror, at vi er ude ved grænserne for vækst, eller om man er af den opfattelse, at vore muligheder ligger i en kvalitativ vækst. Disse to synspunkter er fundamentalt forskellige og må føre frem til fundamentalt forskellige svar på den udfordring, som tiden stiller os.

Det kunne synes sådan, men sådan er det ikke, i hvert fald ikke i dag. For uanset hvilket af de to synspunkter man stiller sig på, er der for mig ingen tvivl om, at to begrebsæt vil indgå i de løsninger, som foreslås, såvel af dem, der vil standse væksten, fordi de mener, vi har nået dens grænser, som hos dem, der vil fortsætte i en kvalitativ vækst. Det ene af disse begrebsæt, som vil være fælles for begge standpunkter, kan karakteriseres med ord som koordinering, planlægning og styring af samfundet. Det andet begrebsæt kan karakteriseres med ord som bevidsthed om de mange kredsløb, der danner rammen om vores tilværelse, og som er af betydning for samfundets udvikling.

I dagens debat går skillelinjen ikke mellem vækstskeptikerne og tilhængerne af en kvalitativ vækst. Begge grupper er nemlig klar over kredsløbets betydning. Begge går ind for styring af samfundet og dets udvikling. Nej, skillelinjen går i al fald i dag imellem dem, der vil gøre, som vi plejer, nemlig

ingenting, dem, der fortsat regner med „the hidden hand“, dem, der endnu tror på „laissez-faire“, og så dem, der er bevidst over for kredsløbets betydning, og som går ind for en koordinering, planlægning og styring.

Det er i den her skitserede sammenhæng, jeg vil hilse ministerens redegørelse velkommen. Sjældent, om nogen sinde, er en regeringsredgørelse gået så stærkt ind for et øget samfundsansvar, et samfundsansvar for at sikre kredsløbene. Det er nyt — i al fald i en udtalelse fra en ansvarlig minister — at se så stærkt et krav om, at samspillet mellem samfundsfaktorerne skal løses gennem koordinering og planlægning. Det er usædvanligt — i al fald i en ministeriel redegørelse — at se et opgør med dogmet om, at virksomhedernes interne driftsøkonomiske overvejelser er tilstrækkelig ledetråd for fornuftige dispositioner. Det er ikke hver dag, vi fra regeringens side møder tanker om produktionsindseende, ja, endda om produktionskontrol. Det er sjældent, men det er velgørende, at se et opgør med forbrugersamfundets køb- og kassémentalitet, og socialistisk folkeparti er derfor yderst tilfreds med den holdning, der bærer ministerens redegørelse.

Denne holdning bør slå igennem, når en lang række andre samfundsanliggender skal løses. Det gælder f. eks. på energipolitikens område. Vi har ventet på en energipolitik i mere end 1½ år, men engang skal der vel formuleres en energipolitik. Selv i Danmark kan man vel ikke komme uden om et tidspunkt for at formulere en energipolitisk målsætning for hele landet og dermed give samfundet redskaber i hænde, så målsætningen kan virkeliggøres.

Og så er det, vi igen vil møde behovene, som vi ser dem i redegørelsen her, for koordinering, for planlægning, for styring, for produktionsindseende, for produktionskontrol. Det gælder også på den økonomiske politikens område. Engang vil vi vel få en samlet økonomisk politik at se, som kan genskabe fuld beskæftigelse, som får inflationen under kontrol og betalingsbalanceunderskuddet nedbragt. Engang bliver selv i dette land politik sat over økonomi, og så møder vi igen behovene for koordinering, planlægning og styring, for produktionsindseende og for produktionskontrol.

Sagen er jo den, at ministeren med sin